
UNIVERSITY OF WISCONSIN - MADISON
LIBRARY

СБОРНИКЪ СТАТЕЙ,
ЧИТАННЫХЪ
ВЪ ОТДѢЛЕНІИ РУССКАГО ЯЗЫКА И СЛОВЕСНОСТИ ИМПЕРАТОРСКОЙ
АКАДЕМІИ НАУКЪ.
Томъ II, № 2.

ЛИТОВСКІЯ НАРОДНЫЯ ПѢСНИ.

СЪ ПЕРЕВОДОМЪ НА РУССКІЙ ЯЗЫКЪ.

И. А. ЮШКЕВИЧА.

САНКТПЕТЕРБУРГЪ, 1867.
ВЪ ТИПОГРАФІИ ИМПЕРАТОРСКОЙ АКАДЕМІИ НАУКЪ.
(Вас. Остр. 8 лин., № 12.)

Напечатано по распоряженію Императорской Академіи Наукъ. Санктпетербургъ, 6 Іюля 1867 г.

Непремѣнный Секретарь, Академикъ *К. Веселовскій*.

ОГЛАВЛЕНІЕ.

—

ПРЕДИСЛОВІЕ.

ОПЫТЪ ПРИМѢНЕНІЯ РУССКОЙ АЗБУКИ КЪ ЛИТОВСКОМУ ЯЗЫКУ.

Звуковая сторона литовскаго языка, какъ языка кореннаго, имѣетъ свой отличительный характеръ, свои особенности, для выраженія которыхъ нужны и особенные буквенные знаки, приличные натурѣ литовскаго языка.

Но при этомъ не должно упускать изъ виду то обстоятельство, что литовскій языкъ раздѣляется на мѣстные говоры, которые хотя въ извѣстной степени и понятны всѣмъ литовцамъ, но при рѣчи о литовскомъ алфавитѣ нельзя однако оставить ихъ безъ вниманія; потому что литовскій алфавитъ изъ русскихъ буквъ, примѣненный къ одному какому-либо литовскому говору, былъ бы вполнѣ доступенъ только для извѣстной части литовцевъ, а не для всѣхъ, или по крайней мѣрѣ не для большинства ихъ, и могъ бы повести не-литовца къ невѣрному и одностороннему пониманію натуры и отличій литовскаго языка.

Живой литовскій языкъ раздѣляется на четыре мѣстныхъ говора: жмудскій или жямайтскій, восточно-литовскій, ейрёгольскій и прусско-литовскій. Въ звуковомъ отношеніи поименованные говоры представляютъ слѣдующія различія:

а) Звукъ є (= ẹ у г. Шлейхера) въ жмудскомъ и прусско-литовскомъ говорахъ произносится какъ русское е, иногда съ

примѣсью звука а, въ восточно-литовскомъ же и ейрёгольскомъ — какъ ja (я). Напр. герс, хорошій; кељс, дорога читается по-жмудски герс, кељс, по-литовски-же — гярс, кяљс.

б) Носовые звуки ą, э̨, ę, į, ų во всѣхъ говорахъ въ извѣстныхъ случаяхъ сохранили свой носовой характеръ; въ жмудскомъ говорѣ часто они произносятся съ особенною силою.

в) Звукъ ў въ жмудскомъ читается какъ у, въ прочихъ литовскихъ говорахъ — какъ у͡о, а въ ейрёгольскомъ часто даже — какъ о. Напр. дўк дўнос, дай хлѣба, жямайты произносятъ дук дунос, литовцы же ду͡ок ду͡онос и док донос.

г) Согласныя зубныя д и т въ жямайтскомъ говорѣ весьма часто, смягчаясь, не переходятъ въ д̧ и ч. Напр. по-жмудски говорится: ант аугąтіо медіо, на растущемъ деревѣ, но-литовски-же — ант аугąчіо медіо.

д) Звукъ іе (= ё г. Шлейх.) въ жмудскомъ говорѣ произносится какъ і протяжно, въ литовскихъ же говорахъ — какъ е также протяжно. Напр. віена діена, одинъ день, читается по-жмудски віна діна, по-литовски-же — вена дена.

е) Согласный звукъ j, заканчивая слогъ, въ жмудскомъ говорѣ часто отпадаетъ, въ литовскихъ же говорахъ удерживается. Напр. вajкaj, дѣти; пejлej, ножи, по-жмудски говорится в'ака', пе'ле'.

ж) Вообще жямайты любятъ твердое произношеніе, литовцы же — мягкое. Такъ выраженіе: ір турıу рejкалą, жямайты читаютъ: ър туру рэ'калą.

з) Отличительную черту восточно-литовскаго говора составляетъ господствующее употребленіе звука л (лъ) вмѣсто смягченнаго љ (ль). Напр. слова: саулė, солнце; аглė или эглė, ель; шірдељлė, сердечко, восточные литовцы читаютъ: саулэ, аглэ или эглэ, шірдељлэ.

Въ слѣдущемъ литовскомъ алфавитѣ изъ русскихъ буквъ, кромѣ звуковыхъ отличій литовскаго языка отъ русскаго, приняты еще во вниманіе означенные мѣстные литовскіе говоры. Всѣхъ литовскихъ буквъ 36. Онѣ суть:

Аа, Ąą, Бб, Вв, Гг, Дд, Д̧д̧, Ээ, Ее, Ėė, Єє, Э̧э̧, Ę̧ę, Жж, Зз, Іі, Į̧į, ы, Jj, Кк, Лл, Љљ, Мм, Nн, Оо, Пп, Рр, Сс, Шш, Тт, Чч, Цц, Уу, Ųų, Ŷŷ, ı.

Литовскіе звуки, которыхъ нѣтъ въ русскомъ языкѣ, суть слѣдующія:

гласныя носовыя буквы: Ąą, Э̧э̧, Ę̧ę, Į̧į, Ųų,
гласныя: Ėė, Єє, Ŷŷ,
согласныя: Д̧д̧, Jj, Љљ,
смягчительный знакъ ı.

Они произносятся слѣдующимъ образомъ:

Носовое ą произносится въ ейрёгольскомъ говорѣ какъ французское en (ан), въ жмудскомъ большею частью какъ у͡н, иногда какъ о͡н, въ восточно-литовскомъ же большею частію какъ о͡н, рѣже какъ у͡н. Напр. ąстас, бревно; грąштас, буравъ, читаются по-ейрёгольски ра͡нстас, гра͡нштас, по-жмудски ру͡нстас, гру͡нштас, рѣже ро͡нстас, тро͡нштас, у восточныхъ же литовцевъ ро͡нстас, гро͡нштас, рѣже ру͡нстас, гру͡нштас.

Носовыя: твердое э̧ и мягкое ę произносятся какъ французское in, un. Напр. тę̧сти, тянуть; пęкі, пять.

Носовое į въ жмудскомъ говорѣ произносится съ особенной силой. Напр. грįшті, воротиться; лįсті, лезть; трįс, три.

Носовое ų также сохраняетъ носовой характеръ, въ особенности же у жямайтовъ. Въ словахъ напр. скųстıес, жаловаться; сıųсті, посылать, носовое ų произносится съ замѣтнымъ участіемъ носоваго органа.

Гласная ė (съ точкою сверху) произносится мягко, какъ русское е, но протяжно. Бėгті, бѣжать; гулėті, лежать; вėлас, поздній.

О произношеніи смѣшаннаго є и гласной ŷ смотри выше въ статьѣ о говорахъ буквы а и б.

Согласная д̧ состоитъ изъ д и ж; въ произношеніи они сливаются въ одинъ звукъ. Д̧іаугıŷс, радуюсь; д̧ıусту, сохну.

Согласная j представляетъ слѣдующія различія. Въ началѣ слога она облекаетъ гласную, какъ напр. въ словахъ јоју, ѣду

верхомъ; јаунас, молодой; Јонас, Иванъ (ёю, Яунас, Ёнас). Въ концѣ слога она замѣняетъ русское й съ краткимъ. Напр. эјну, иду; лејдај, ты пустилъ; зујкеј зайцы (эйну, лейдай, зуйкей). Въ срединѣ слога она имѣетъ значеніе русскаго ь въ словахъ: бью, пью, шью. Напр. бјаурус, гадкій; пјауну, рѣжу; пјуклас, пила (бьяурус, пьяуну, пьюклас).

Согласная љ произносится какъ латинское или французское l. Напр. каљбėті, говорить; гуљті, лечь; пакољ, пока (кальбети, гульти, пакoль).

Смягчительный знакъ ı (ı безъ точки) не выражаетъ никакаго звука. Онъ служитъ для смягченія согласныхъ въ сочетаніи ихъ съ гласными а, о, у, ӯ и двугласною ау, каковы напр. бıа, мıо, нıу, шıӯ, кıау и т. под. Напр. мілıу, люблю; дарıау, я дѣлалъ; шıокс, сякой; шıӯми, симъ.

Знакъ ıе, образовавшійся изъ смягчительнаго знака ı, и гласной е (ıе = ё г. Шлейхера), въ жмудскомъ говорѣ произносится какъ і, протяжно, въ литовскихъ же говорахъ какъ е. Напр. пıева, лугъ; снıегс, снѣгъ жямайты читаютъ пива, снигс, литовцы-же — пева, снегс (ср. ст. о говорахъ бук. д).

Прочія буквы произносятся такъ какъ и въ русскомъ языкѣ.

Твердое ы встрѣчается только въ восточно-литовскомъ говорѣ. Такъ напр. въ 28 пѣсни 4 строфѣ мы читаемъ:

Аглынėлі сėдėјау,
Аглынėлі тупėјау.
Аглынėлі вајкелıус перėјау.

Изъ нижеслѣдующихъ 34 пѣсенъ 14, 15, 16, 17, 18, 22, 27, 32, 33, 34 принадлежатъ къ жмудскому говору; 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 29, 30 и 31 — къ ейрёгольскому; а 1, 7, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26 и 28—къ восточно-литовскому.

Жмудскія пѣсни почти всѣ списаны отъ пѣсенницъ Колтынянскаго прихода, ейрёгольскія—близъ м. Ейрёголо, а восточно-литовскія — въ окрестностяхъ г. Поневѣжа.

1.

1.	Атлек сакалас	Прилетаетъ соколъ
	Ант эжерėлıо,	На озеро,
2.	Nус'лєјд сакалас	Спускается соколъ
	Ант эжерėлıо.	На озеро.
3.	Таме эжере	На этомъ озерѣ
	Руту ловєлė.	Руты *) гряда.
4.	Тоје ловєлė'	На этой грядѣ
	Гулі тėвєліс.	Батюшка лежитъ.
5.	Шоне тėвєлıо	Возлѣ батюшки
	Дукрєлė сėде,	Дочка сидитъ,
6.	Галвą шуку̊је,	Голову чешетъ,
	Плаукус лајдоје.	Волосы распускаетъ.
	* * *	* * *
7.	Ко ту, тėвєлі,	Почему ты, батюшка,
	Далıес не скірі?	*Мнѣ* доли не выдѣляешь?
8.	Ко ту, матула,	Почему ты, матушка,
	Крајтıо не крауні?	Приданаго не копишь?
9.	Ко ту, бролєлі,	Почему ты, братецъ,
	Лауку не лідi?	*Меня* въ полѣ не провожаешь?
10.	Ко ту, сесула,	Почему ты, сестрица,
	Ју̊сту не ауді?	Кушаковъ не ткешь?
	* * *	* * *
11.	Мėну̊-тėвєліс	Мѣсяцъ-батюшка
	Далєлес скірė.	Долю выдѣлялъ.
12.	Саула-матула	Солнце-матушка
	Крајтєлį клоје.	Приданое готовила.

*) Рута, *растенiе*, принадлежность каждаго палисадника при литовскихъ избахъ.

13. Сėтін *)-бролвліс
Лауку лідėје.
14. Жвајгждė-сесула
Јўстелес аудė.
15. Діе'мед— бернеліс
Вајніką вітė.

Сетин-братецъ
Въ полѣ провожалъ.
Звѣзда-сестрица
Кушаки ткала.
Божье дерево — мой милый
Вѣнокъ сплеталъ.

2.

1 Ажўле, ажўлėлі,
Карпіту лапелу,
Ко тује аугај?
Аш ір ужаугау
Відурі гірелėс.
2. Ант ір атэјна
Тріс кіртујėлеј
Жада тавę кірсті,
Шакелес генėті,
Струнелус струнўті:
Іш леменėлю
Лентелес скальдіті,
Струнелус даріті.
3. Мотінėлė сėдėс,
Су светелејс кальбėс.
Сėд мано мочіутė,
Кај дангује саулė.

* * *

4. Ажўле, ажўлėлі,
Карпіту лапелу,
Ко тује аугај?
Аш ір ужаугау
Відурі гірелėс

О дубъ, дубочекъ,
Съ зубчатыми листьями,
Зачѣмъ ты росъ?
Я и выросъ
Посреди рощи.
Вотъ и приходятъ
Три дровосѣка.
Хотятъ тебя рубить,
Вѣтки обрубить
Утварь наготовить:
Изъ ствола
Досокъ напилить,
Утварь дѣлать.
Матушка будетъ сидѣть,
Съ гостями бѣседовать.
Сидитъ моя матушка,
Какъ на небѣ солнце.

* * *

О дубъ дубочекъ,
Съ зубчатыми листьями,
Зачѣмъ ты росъ?
Я и выросъ
Посреди рощи.

*) Сетінас, *созвѣздіе*.

5. Ант ір атэјна
Тріс картујėлеј
Жада таве̨ кірсті
Шакєлес гєнėті,
Струнєлıус струну̊ті:
Іш леменėлıо
Лентєлес скаљдіті,
Струнєлıус даріті.

Вотъ и приходятъ
Три дровосѣка.
Хотятъ тебя рубить,
Вѣтки обрубить,
Утварь наготовитъ:
Изъ ствола
Досокъ напилить,
Утварь дѣлать.

6. Тėвутėліс сėдėс,
Су свєтєлејс каљбėс.
Сėд мано тėвутėліс,
Кај дангује мėну̊ліс.

Батюшка будетъ сидѣть
Съ гостями бесѣдовать.
Сидитъ мой батюшка,
Какъ на небѣ мѣсяцъ.

* * *

7. Ажу̊ле, ажу̊лėлі,
ір т. т.

Токıу павејзду саугėс і̨ броли̨, і̨ сєсе̨.

І̨ броли̨ гале:
Кај дангује сėтинас
І̨ сıаје̨:
Кај дангује жвајгждė.

О дубъ, дубочекъ,
и такъ далѣе.

Такимъ образомъ поютъ къ брату, къ сестрѣ.

Обращаясь къ брату на концѣ прибавляютъ:
Какъ на небѣ сėтінас.
Къ сестрѣ:
Какъ на небѣ звѣзда.

3.

1. Вој Дıеве, Дıеве,
Дıевулıау ману!
Во ір поварė
Ін кріга̨ јоті.

Ой Боже, Боже,
Боже мой милый!
Вотъ и велѣли
На войну выступать.

2. Ін кріга̨ јоті,
Жірга̨ балноті,
Ін кріга̨ јоті,
Жірга̨ балноті.

На войну выступать,
Коня сѣдлать,
На войну выступать,
Коня сѣдлать.

3. Тėвеліс сенас
Бролеліс мажас,
Рода нерода
Рејкс бролıуј јоті.

Батюшка старъ,
Братецъ малъ,
Хотя нехотя,
Надо брату ѣхать.

4. Віена сеселė
Бролелį ренгė
Антра сеселė
Жіргą балноју

Одна сестрица
Братца готовила,
Другая сестрица
Коня сѣдлала.

5. Во ші тречıоji,
Јаунıаусıоji,
Бролелıуј јојант,
Вартус аткėлė.

А вотъ третья,
Самая младшая,
Уѣзжающему братцу
Ворота отворила.

6. Бролужėлі!
Добілėлі!
Во ką парнеші
Трім сесерėлėм?

Ты, мой братецъ,
Ты, голубчикъ!
Что ты принесешь,
Тремъ сестрицамъ?

7. Віенај парнешıу
Ауксу жıеделį,
Антрај парнешıу
Шілку кускелę,

Одной принесу
Золотое кольцо,
Другой принесу
Шелковый платокъ,

8. Во шıај тречıајај,
Шıај јаунıаусіајај,
Перлу вајніką,
Сідабру сегтą.

А этой третьей,
Самой-то младшей,
Жемчужный вѣнокъ,
Серебрянную пряжку.

9. Эјме, сеселės,
Ант aукштą калнą,
Ант аукштą калнą,
Бролелį лаукті.

Пойдемте, сестрицы,
На холмъ высокій,
На холмъ высокій
Дожидаться братца.

10. Мес парстовėјом
Аукштą кальнелį,
Мес паррімојом
Ўсıу творелес.

Мы изстояли
Высокій холмикъ,
Мы истерли
Осинныя ограды.

11. Парбёг жіргєліс,	Прибѣгаетъ конь,
Парпукштӯја	Запыхивается,
Шалė кільпєлėс	Съ боковъ стремена
Нарсвірӯја.	Перевѣшиваются.
12. Эјме, сєсєлėс,	Пойдемте, сестрицы,
Жіргєлį гаудіті,	Коня ловить,
Жіргєлį гаудіти,	Коня ловить,
Бролєлıу клаусті.	О братцѣ спросить.
13. Жіргужėлі!	Конь нашъ милый!
Јӯдбėрėлі!	Черногнѣденькій!
Во кур падėјеј	О куда ты дѣвалъ
Мусу бролєлį?	Нашего братца?
14. Јусу бролєліс	Вашъ братецъ
Крігужė кірстас,	Въ битвѣ изрубленъ,
Крігужė кірстас,	Въ битвѣ изрубленъ,
По коју мінтас.	Ногами попранъ.
15. Жіргужėлі!	О конь нашъ милый!
Јӯдбėрėлі!	Черногнѣденькій!
Во кај парбėгај	О какъ ты перебѣжалъ
Токį кєлєлį?	Такую дорогу?
16. Дєвінєс упес	Девять рѣкъ
Плауктıе плаукıау,	Плывя, я проплылъ,
Во шę дєшімтą	А въ этой десятой
Дугнужıу нėрıау.	Ко дну я нырялъ.
17. Вој, ој, ој, Дıеве!	Вой, ой, ой, Боже!
Дıевулıау мусу!	Боже нашъ милый!
Во кас мумс падėс	О кто намъ поможетъ
Бролıу гедėті?	Оплакивать брата?
18. Саулєлė рустė	Солнышко скорбѣло
Атсакідама:	Отвѣчая:
Тај аш падėсıу	Я помогу
Бролıу гедėті.	Оплакивать брата.

Девініус рітус
Міглужėј эјсіу,
Во шį дешімтą
Nеј н'ужтекėсіу.

Девять утровъ
Во мглѣ я пойду,
А въ это десятое
Я и не взойду.

4.

Ко тујеј, кунįгėлі*), судајчіо!
Судајчіо, судајчіутėле!
Ілгај паміегėлі?
Міегą беміегątіем
Ішкірто карелıус,
Ішпілė пілелę.
Катро тау, кунįгėлі,
Даугіау пагајлėје?
Nе тајп гајла ман пілелėс,
Кај ман гајла карелıу.
Аш пілелę супільсіу
Двејејс, трејејс метелејс,
О карелıу небужаугінсіу
Nеј дешімтіс метелıу.

Что ты милый кунингъ, Судайчё!
Судайчё, судайчіутеле!
Долго спалъ?
Когда ты спалъ,
Изрубили ратниковъ,
Расхитили припасы.
Чего тебѣ, милый кунингъ,
Болѣе жалко?
Не столь мнѣ жалко припасовъ,
Сколько мнѣ жалко ратниковъ.
Я припасы соберу
Въ два, въ три года,
А ратниковъ не выросчу
И въ десять лѣтъ.

5.

Ко тау, тėвутėлі, судајчіо!
Судаучіо, судачіутėле!
Ілгај паміегėлі?
Міегą беміегątіем,
Ужважіаво светелеј,
Ішвежė Сунелį.
Катро тау, тėвутėлі,
Даугіау пагајлėје?

Что ты, батюшка, судайчё!
Судаучё, судаучютеле!
Долго ты спалъ?
Когда ты сталъ,
Наѣхали гости,
Увезли Сына.
Кого тебѣ, батюшка,
Болѣе жалко?

*) Князь, старшій въ родѣ.

Nе тајп гајла ман жіргелю	Не столь жалко мнѣ коня
Кајп ман гајла сунелю.	Какъ мнѣ жалко сына.
Аш жіргелį нупірксıу	Я коня куплю
Ір пірмајсıајс метелејс	И въ первые *) годы,
О сунелį небужаугįсıу	А сына не вырощу
Nеј дешімтіс метелįу.	Ни въ десять лѣтъ.
* * *	* * *
Ко тујеј, мотінėлė,	Что ты матушка,
Ілгај памıегėлė?	Долго спала?
Мıегą бемıегąтеј,	Когда ты спала,
Ужважıаво светелıу,	Наѣхали гости,
Ішвежė дукрелę,	Увезли дочку,
Ір дукрелėс крајтелį.	И дочерино приданное.
Катро тау, мотінėлıė,	Чего тебѣ, матушка,
Даугıау пагајлėјė?	Болѣе жалко?
Nе тајп гајла ман крајтело	Не столь жалко мнѣ приданнаго,
Кај ман гајла дукрелėс.	Какъ мнѣ жалко дочки.
Аш крајтелį сукраусıу	Я приданное скоплю
Двејејс, трејејс метелејс,	Въ два, три года,
О дукрелėс небужаугįсıу	А дочки не вырощу
Nеј дешімтіс метелıу.	И въ десять лѣтъ.

6.

1. Вој ту, анжůле, ужаунінке,	Ой ты, дубъ шумящій,
Ужавај рітą, вакарėлį,	Ты шумѣлъ утромъ вечеромъ,
2. Ужавај рітą, вакарėлį,	Ты шумѣлъ утромъ вечеромъ,
Коль ужаугінај девінес шакас	Пока выростилъ девять вѣтвей.
3. Коль ужаугінај девінес шакас,	Пока выростилъ девять вѣтвей
Во шį дешıатą віршунелę	И эту десятую вершину.
4. Вісас девінес вėтружė лаужė	Всѣ девять буря сломала,
Nор, Дıеве, лајкік віршунėлę!	Сохрани, Боже, хоть вершину!

*) въ годъ, два.

5.	Норс ір карвелıуј інсітупті,	Хоть было бы гдѣ голубю присѣсть,
	Рітс, вакарėліс пабрукӯті.	Утромъ вечеромъ поворковать.
	* * *	* * *
6.	Вој ту, тėвелі, дусаунінке,	Ой ты, батюшка вздыхающій,
	Дусавај рітą вакąрėлį,	Ты вздыхалъ утромъ, вечеромъ,
7.	Дусавај рітą, вакарėлį,	Ты вздыхалъ утромъ, вечеромъ,
	Коль ужаугінај девінес дукрас	Пока выростилъ девять дочерей,
8.	Коль ужаугінај девінес дукрас,	Пока выростилъ девять дочерей,
	Во шį дешімтą сунужėлį.	И этого десятаго сына.
9.	Вісас девінес шалужę лејдај,	Всѣхъ девяти ты выпустилъ въ люди,
	Нор, Дıеве, лајкік сунужėлį!	Сохрани, Боже, хоть сына.
10.	Норс ір жіргужıус павадіоті,	Хоть было бы кому коней взнуздать
	Смутнą шірделę сураминті.	Печальное сердце утѣшить.
	* * *	* * *
11.	Вој ту, лıепелė, ужанінкė,	Ой ты, липа шумящаа,
	Ужавај рітą, вакарėлį,	Ты шумѣла утромъ, вечеромъ
12.	Ужавај рітą, вакарėлį,	Ты шумѣла утромъ, вечеромъ,
	Коль ужаугінај девінес шакас,	Пока выростила девять вѣтвей,
13.	Коль ужаугінај девінес шакас,	Пока выростила девять вѣтвей,
	Во шę дешімтą віршунėлę.	Вотъ эту десятую вершину.
14.	Вісас девінес вėтружė лаужė,	Всѣ девять буря сломала,
	Нор, Дıеве, лајкік віршунėлę.	Сохрани, Боже, хоть вершину.
15.	Норс, ір гегутej інсітупті,	Хоть было бы гдѣ кукушкѣ присѣсть
	Рітс, вакарėліс пакукӯті.	Утромъ, вечеромъ, покуковать.
	* * *	* * *
16.	Вој ту, мочıутė, дусаунінкė,	Ой ты, матушка вздыхающая,
	Дусавај рітą, вакарėлį,	Ты вздыхала утромъ, вечеромъ,
17.	Дусавај рітą, вакарėлį,	Ты вздыхала утромъ, вечеромъ,
	Коль ужаугінај девінıус сунус,	Пока выростила девять сыновей,
18.	Коль ужаугінај девінıус сунус,	Пока выростила девять сыновей,
	Во шę дешімтą дукружėлę.	И эту десятую дочку.

19. Вісус девініус вајскужį ледај,	Всѣхъ девяти ты отправила въ войско,
Nор, Діеве, лајкік дукружėлę!	Сохрани, Боже, хоть дочку!
20. Nорс ір гальвелеј пајіешкоті,	Хоть было бы кому головушку *поддержать*,
Смутнą шірделą сурамінті.	Печальное сердце утѣшить.

7.

Ажумінė Јургеліс Мартелеј мыслę.	Загадалъ Егорушка невѣсткѣ загадку.
Чіутеле, чіута, лінаго!	Чютеле, чюта, линаго!
Кас, тар, бėга, бėга бе којеліу?	Кто, говоритъ, бѣжитъ, бѣжитъ безъ ногъ?
Кас, тар, ауга, ауга бе шакнеліу?	Что, говоритъ, растетъ, растетъ безъ корней?
Кас, тар, јȳдас, јȳдас — недажітас?	Кто, говоритъ, черенъ, черенъ — непокрашенъ?
Кас, тар, балтас, балтас — невелėтас?	Кто, говоритъ, бѣлъ, бѣлъ — невыбѣленъ?
Кас, тар, маргас, маргас — не рашітас?	Кто, говоритъ, пестръ, пестръ — невыкрашенъ?
Атамінė мартелė Јургеле міслę.	Отгадала невѣстка Егорушки загадку.
Унденėліс бėга, бėга бе којеліу,	Водица бѣжитъ, бѣжитъ безъ ногъ,
Акменėліс ауга, ауга бе шакнеліу,	Камень ростетъ, ростетъ безъ корней,
Варнеліс јȳдас, јȳдас — недажітас,	Воронъ черенъ, черенъ — некрашенъ,
Гуљбелė балта, балта — невелėта,	Лебедь бѣлъ, бѣлъ — невыбѣленъ,
Генеліс маргас, маргас — нерашітас.	Дятель пестръ, пестръ — невыкрашенъ.
Віса тава, Јургелі, тава міслė.	Вотъ вся твоя, Егорушка, загадка.

Примѣчанія. Послѣ каждой строки долженъ слѣдовать припѣвъ:

Чіутеле, чіута, лінаго; чютеле, чютіа, линаго.

8.

1. Ужмітіко, уждεрѐје	Удались, уродились
Каљне рıешутѐлеј,	На горѣ орѣшки,
Каљне рıешутај,	На горѣ орѣхи,
Кальне рıешутѐлеј.	На горѣ орѣшки.
2. Nуміскįсіу, нубраукįсıу	Я себѣ нащиплю, себѣ наберу,
Каљне рıешутѐлıус,	На горѣ орѣшковъ,
Каљне рıешутус,	На горѣ орѣховъ,
Каљне рıешутѐлıус.	На горѣ орѣшковъ.
3. Сумідѐјау, суміскініау	Я себѣ набрала, себѣ нащипала,
Каљне рįешутѐлıу,	На горѣ орѣшковъ,
Каљне рıешуту.	На горѣ орѣховъ,
Каљне рıешутѐлıу.	На горѣ орѣшковъ.
* * *	* * *
4. Ужмітіко, уждεрѐје	Удался, уродился
Лаујко добілѐлеј,	На полѣ трилистникъ,
Лауко добілај,	На полѣ трилистникъ,
Лауко добілѐлеј.	На полѣ трилистничекъ.
5. Nусѐјѐ, нудулεно	Посѣяли, *завершили*
Баљті бролутѐлеј,	Бѣлые братцы,
Баљті бролεлеј,	Бѣлые братья,
Баљті бролутѐлеј.	Бѣлые братцы.
6. Nуміпјове, нутрашкεно	Скосили, свалили
Лауко добілѐлıус,	На полѣ трилистники
Лауко добілус,	На полѣ трилистники,
Лауко добілѐлıус.	На полѣ трилистнички.
7. Сумігрѐбѐ, судулεно	Сгребли себѣ, *довершили*
Болтос сεсεрѐлѐс,	Бѣлыя сестрички,
Балтос сεсутѐс,	Бѣлыя сестрицы,
Балтос сεсεрѐлѐс.	Бѣлыя сестрички.
8. Сумігрѐбѐ, сумідѐје	Сгребли, сложили
Лауко шıенεлį,	На полѣ сѣно,
Лауко шıенεлį,	На полѣ сѣно,
Лаукεле шıенεлį.	На полечкѣ сѣно.

* * *

2. Ужмітіко, уждєрėјė	Удалась, уродилась
Каљне ругєлеј,	На горѣ ржица,
Каљне ругєлеј,	На горѣ ржица,
Каљнєлі ругєлеј.	На горочкѣ ржица.
10. Nусėје, нудулєно	Засѣяли, *завершили*
Балтос сєсєрėлėс,	Бѣлыя сестрицы,
Балтос сєсутėс,	Бѣлыя сестрицы,
Балтос сєсєрėлėс.	Бѣлыя сестрички.
11. Nупјовė, нубрашкєно,	Скосили, свалили
Балтос сєсєрėлėс,	Бѣлыя сестрички,
Балтос сєсутėс,	Бѣлыя сестрицы,
Балтос сєсєрėлėс.	Бѣлыя сестрички.

Такимъ образомъ поется о пшеницѣ, ячменѣ и прочихъ посѣвахъ.

9.

Гоштауте, гоштауте!	Гоштауте, гоштауте!
Гоштауте рілıо!	Гоштауто рилё!
Аш регıау	Я видѣлъ
Дідıус дівус.	Великое диво.
Лауке калнас.	На полѣ гора.
Ант то кално	На этой горѣ
Ду бєржічıу	Двѣ березы
Двішакąтıу.	Съ двумя вѣтвями.
Ант ту бєржу	На этихъ березахъ
Дві гєгуті	Двѣ кукушки
Бекукўјент.	Себѣ кукуютъ.
Мєс не гєлėс,	Мы не кукушки,
Тėво дукрėс.	Мы отца дочери.
Ко јус, дукрєлėс,	Что вы, дочери,
Граудеј веркėт?	Горько плачете?

Јог прірішо
Кајп прі стёбо
Ір įмінė
Кајп į пурвą.
Клаусė бернасъ:
Кас тај стёбас?
— Јаунас бернас.
Кас тај пурвас?
— Варгιос дιенос.

Насъ привязали,
Ровно къ столбу,
И втоптали
Словно въ грязь.
Спрашивалъ молодецъ:
Что это за столбъ?
— Молодой мужъ.
Что это за грязь?
— Тяжелые дни.

10.

Бітутė, лінго!
Бітė, лінго лінаго!
1. Кас бітę мокė
Лінго, бітутė!
Ану гражιу мокслелιу?
Бітутė, лінго!
Бітė, лінго, лінаго!
2. Бітутіс мокė
Ану гражιу мокслелιу
Лінго, бітутė!
Бітė, лінго, лінаго!
3. Сιук, сιук, бітутė,
Анŷс гражιус корелιус.
Лінго, бітутė!
Бітė, лінго, лінаго!
4. Nешк, нешк, бітутė,
Анą салдų медутį.

* * *

Сесулė, лінго лінаго!
Сејė, лінго лінаго!

Пчелка, линго!
Пчела, линго, линаго!
Кто пчелу выучилъ
Линго, пчелка!
Этому прекрасному искуству?
Пчелка, линго!
Пчела, линго, линаго!
Пчела-*самецъ* выучилъ
Этому прекрасному искуству.
Линго, пчелка!
Пчела линго лінаго!
Строй, строй, пчелка,
Эти прекрасные соты.
Линго, пчелка!
Пчела, линго, линаго!
Неси, неси, пчелка,
Этотъ сладкій медъ.

* * *

Сестрица, линго!
Сестричка, линго, линато!

Кас сєсутę мокė
Лінго, сєсутė!
Ану гражıу дарбєлıу?
Сєсутė, лінго!
Сєјė, лінго, лінаго!
Мочıутė мокė
Ану гражıу дарбєлıу.
Лінго, сєсутė!
Сєјė, лінго, лінаго!
Верпк, верпк, дукрєлė,
Анус балтус линєлıус.
Лінго, сєсутė
Сєјė, лінго, лінаго!
Ауск, ауск, дукрєлė,
Анас плонас дробєлес:
Лінго, сєсутė!

Кто сестрицу выучилъ
Линго, сестрица!
Этимъ прекраснымъ работамъ?
Сестрица, линго!
Сестричка, линго, линаго,
Матушка выучила
Этимъ прекраснымъ работамъ.
Линго, сестрица!
Сестричка, линго, линаго!
Пряди, пряди, дочка,
Этотъ бѣлый ленъ.
Линго, сестрица!
Сестричка, линго, линаго!
Тки, тки, дочка,
Эти тонкія полотна.
Линго, сестрица!

11.

1. Чıуто, чıутеле!
Руто, рутєле!

Єтраздас тупėјė
Аглєлėс віршунė.

Ne страздас тупėјė
Аглєлėс віршунė;
Бролутіс стовėјė
Ант аукшто кальнєлıо,
Жіргєлį балнојė.

2. Кур јосі, бєрнєлі,
Кур јосі, јаунасіс?
Пас саво мергєлę.

3. Паклаусıу мергєлės,
Паклаусıу рожєлės:

Чюто, чютеле!
Руто, рутеле!

Дроздъ сидѣлъ
На вершинѣ ели.

Не дроздъ сидѣлъ
На вершинѣ ели;
Братецъ стоялъ
На высокомъ холмѣ,
Коня сѣдлалъ.

Куда поскачешь, мой милый,
Куда поскачешь молоденькій
Къ своей дѣвицѣ.

Спрошу дѣвицу,
Спрошу розочку:

Бег мокі, мергєлѐ,	Умѣешь-ли, дѣвица,
Бег мокі, рожєлѐ,	Умѣешь-ли, розочка,
Двініту, тріпіту,	Двунитныя, трехнитныя,
Шєшніту, рашіту?	Шестинитныя, писанныя? *)
4. Аш моку, бєрнєлі,	Я умѣю, мой милый,
Аш моку, јаунасај,	Я умѣю, молоденькій,
Двініту, тріпіту,	Двунитныя, трехнитныя,
Шєшніту, рашіту.	Шестинитныя, писанныя.
5. Бег мокі, бєрнєлі,	Умѣешь-ли, мой милый,
Бег мокі, јаунасај,	Умѣешь-ли, мой молодой,
Јаутєлıус пајунгті,	Воловъ запречь,
Даљгєлıус ішплакті?	Косы отбить?
6. Аш моку, мергєлѐ,	Я умѣю, дѣвица,
Аш моку, рожєлѐ,	Я умѣю, розочка,
Јаутєлıус пајунгті,	Воловъ запречь,
Даљгєлıус ішплакті.	Косы отбить.

12.

Nє журѐкıет ант манęс панєлѐс.	Не глядите на меня, дѣвицы,
Ашај эсму жаљнѣрıу бєрнєліс.	Я солдатскій молодецъ.
Жіба, твіска прıеш ану шоблєлѐ.	Блеститъ, сверкаетъ на немъ сабля.
Кајп аш јојау пар лігус лаукєлıус,	Когда я скакалъ по ровнымъ полямъ,
Ір прііојау ант тѐво дварєлıо,	Я прискакалъ къ отцовской усадьбѣ,
Ір прагідо тѐвєлıо гајдєлеј	И запѣли батюшкины пѣтухи.
Ар ман јоті, ар ман чıонај стоті?	Скакать-ли мнѣ, или здѣсь стать,
Ар гајдєлıу гıедąчıу клаусіті?	И пѣніе пѣтуховъ послушать?
Ір прііојау ант жалę гірєлę.	И я прискакалъ къ зеленой рощѣ.

*) ткани ткать.

Чілба, вілба гірєлєс паук-штєлєј.	Чирикаютъ, поютъ лѣсныя птички.
Ар ман јоті, ар ман чıонај стоті?	Скакать-ли мнѣ, или здѣсь стать,
Ар паукштєлıу чілбąчіу клау-сіті?	И пѣніе птичекъ послушать?
Nєј ман јоті, нєј ман чıонај стоті,	Ни мнѣ скакать, ни мнѣ здѣсь стать,
Nєј пауштєлıу чілбąчıу клаусіті.	Ни пѣнія птичекъ послушать.
Кајп аш јојау пар жалę гірєлę,	Когда я скакалъ по зеленой рощѣ,
Nусірėшкıау путіно шакєлę.	Я себѣ сломалъ калиновую вѣтку,
Nе тıек чıонај путіно ву̃гєлıу,	Не столько здѣсь калиновыхъ ягодъ,
Кіек ішбіра гајлıу ашарėлıу.	Сколько вылилось горькихъ слезъ.
Стові вајскас, кај сауса нендрєлė,	Стоитъ войско, какъ сухой тростникъ,
Лака кулкос, кај пілкос бітєлės,	Летаютъ пули, какъ сѣрыя пчелки,
Грıува кунај, кај мішку шекштєлєј,	Валятся тѣла, какъ лѣсные стволы,
Крінта галвас, кај мішку лапєлєј,	Падаютъ головы, какъ лѣсныя листья,
Тєка краујес, кај срауjе упєлė.	Течетъ кровь, какъ стремнистая рѣчка.
Мусу бролıо жіргас арцавојė,	Нашего брата конь скакалъ,
Пулкорėлєј шалі мąдравојė.	Командиры возлѣ гарцовали.

13.

1. Анксті рітą, рітєлį	Утромъ рано, раненько,
Шėрıау бėрą, жіргєлį,	Я кормилъ гнѣдаго коня,
Ір ішгірдау баландėлį	И я услышалъ голубя
Бėро жірго стајнєлі.	Въ конюшнѣ гнѣдаго коня.
2. Та тај сєнас тетушіс	То-то старый батюшка
Сунулајчıус будіна:	Сыновей будилъ:

*

Кєљкιет, кєљкιет, сунулајчеј,
Бролєлį палідėті.

Встаньте, встаньте, сыновья,
Братца проводить.

3. Кад ішэјту бролэліс,
Тасај вісу мажιаусіс,
Кад памауту ман жіргєлį
Ųуштініемс каманėлιемс.

Чтобы вышелъ братецъ,
Этотъ самый младшій,
Чтобы взнуздалъ мнѣ коня
Наборными уздами.

4. Кад ішэјту бролєліс,
Тасај мана віріаусіс,
Кад балноту жіргєлį
Шιŷ тімінιу баљнєлιу.

Чтобы вышелъ братецъ,
Тотъ мой самый старшій,
Чтобы осѣдлалъ коня
Этимъ темноцвѣтнымъ сѣдломъ.

5. Ант жіргєлιо седėдамос
Į кіљпєлį спірдамос:
Ір судιеву мотінėлеј
Ір мιелам тетушėлιуј!

На конѣ сидя,
Въ стремена опираясь:
И прощай, матушка,
И милый батюшка.

6. Про вартєлιус јодамас,
Кєпурėлę кєлдамąс:
Ір судιеву бролужėлιемс
Ір вісај гімінėлеј!

Чрезъ ворота скача,
Шапку поднимая:
И прощайте, братцы,
И вся моя родня.

7. Кад аш јојау пар лауką,
Пар лігιŷсιус лаукєлιус,
Спінда мана пінтінėліс,
Швιесιосėс падкавėлėс.

Когда я скакалъ по полю,
По ровнымъ полямъ,
Лучилась моя шпора
И свѣтлыя подковки.

14.

1. Шєрмукшнėліс гражус,
Шермукшнėліс жалιас,
Шермукшнėлιо жалі лапај,
Раудонос 'ų̊гєлėс.

Рябинушка красивая,
Рябинушка зеленая
Рябинушки зеленыя листья,
Красныя ягоды.

* * *

2. Прашė манę пірщті,
Прашė не ужмірщті,

Просилъ меня сватать,
Просилъ не забыть,

Прашė клаусті, іншіклаусті,
Ар мок верпті, аусті?

Просилъ спросить-распросить,
Умѣешь-ли прясть, ткать?

3. О бернелі мана!
О јаунасіс мана!
Кас ішмокіс верпті, аусті,
Кад матушės нıера.

О молодчикъ мой!
О юный мой!
Кто выучитъ прясть, ткать,
Когда нѣтъ матушки.

4. О панелė мана!
О јаунојі мана!
Кукў гіріој гегужėлė,
О кас аną ішмокė?

О дѣвица моя!
О юная моя!
Кукуетъ въ рощѣ кукушка,
А кто ее выучилъ?

5. О бернелі мана!
О јаунасіс мана!
Ант то іра Дıеву лејста —
Гірелėј каукўті.

О молодчикъ мой!
О юный мой!
То ей Богомъ дано —
Въ рощѣ куковать.

* * *

6. Прашу манę пірштi.
Прашу не ужмірштi,
Прашу клаусті, ішсіклаусті,
Ар мок арті, пјауті?

Проситъ меня сватать,
Проситъ не забыть,
Просить спросить-распросить,
Умѣетъ-ли орать, косить?

7. О панелė мана!
О јаунојі мана!
Кас ішмокė арті, пјауті,
Ка́д тетушıо нıера.

О, дѣвица моя!
О, юная моя!
Кто выучитъ орать, косить,
Когда нѣтъ батюшки.

8. О, бернелі мана!
О, јаунасіс мана!
Ульбаун гірėј баландėліс,
Кас аną ішмокė?

О, молодчикъ мой!
О, юный мой!
Воркуетъ въ рощѣ голубокъ,
Кто его выучилъ?

9. О, панелė мана!
О, јаунојі мана!
Ант то іра Дıеву лејста —
Гірелėј ульбауті.

О дѣвица моя!
О, юная моя!
На то есть воля Божія —
Въ рощѣ ворковать.

15.

1.	Ду баландıу клане гёрė	Два голубя въ лужѣ пили,
	Бегєрдаму судумојо :	И, пивши, задумались:
	Ар мумс гєрті, ар не гєрті?	Пить-ли намъ, или нѣтъ?
	Ар спарнєлıус папласноті?	Иль крыльями похлопать?
	Гєркıем, гєркıем, кајп пагєрсма,	Пьемте, пьемте, какъ напьемся,
	Ір спарнєлıус папласносіем.	И крыльями похлопаемъ.
2.	Ду бролєлıу кєлıу јојо	Два братца дорогой скакали,
	Бејодаму судумојо :	И, скача, задумались:
	Ар мумс јоті, ар не јоті?	Скакать-ли намъ, или не скакать?
	Ар жіргєлıус нубалноті?	Иль коней разсѣдлать?
	Јокıем, јокıем, кајп пріјосıем,	Скачемте, скачемте, какъ прискачемъ,
	Ір жіргєлıус нубалносма.	И коней разсѣдлаемъ.
3.	Дві сєсєлі свірне сıува	Двѣ сестрицы въ клети шили,
	Бесıудамас судумојо :	И, шивши, задумались:
	Ар мумс сıуті, а не сıуті?	Шить-ли намъ, или не шить?
	Ар не сıутус дoffаноті?	Или нешитое подарить?
	Сıукıем, сıукıем, кајп пасıусма,	Шьемте, шьемте, какъ сошьемъ,
	Ір пасıутус дованосма.	И сшитое подаримъ.
4.	Дві бітєлі мєдą нешė,	Двѣ пчелки медъ несли,
	Бенешдамас судумојо :	И, несши, задумались:
	Ар мумс нешті, ар не нешті?	Нести-ли намъ, или не нести?
	Ар добілės сувалıгіті?	Или на дятлинѣ съѣсть?
	Nешкıем, нешкıем, кајп парнешма,	Несемте, несемте, какъ принесемъ,
	Ір парнешус сувалıгісма.	И, принесши, съѣдимъ.
5.	Nе јок, бролі, павасарі,	Не скачи, братецъ, въ весеннюю пору.
	А јок, бролі, рудєнėлі,	А скачи, братецъ, въ осеннее время,
	Кад бус алус падарітас,	Когда пиво будетъ сдѣлано,

	Јаўні свɛтеј супрашіті;	Молодые гости созваны,
	Бус ругɛлеј жальмесėлėс,	Когда рожь будетъ въ росткахъ,
	Жалιос рутос гарбаносе.	Зеленыя руты въ кудряхъ.

16.

1.	Ауга бɛржɛліс ант кална,	Ростетъ береза на горѣ,
	Во по тў бɛржɛлιу, во по тў бɛржɛлιу,	А подъ той березой, а подъ той березой,
	Во по тў бɛржɛлιу бɛрнɛліс.	А подъ той березой молодчикъ.
	Шіва кɛпурėлė лізгėјė,	Свѣтлая шапка ярилась,
	Бɛржу лапɛлеј блізгėјė.	Листья березы блестѣли.
2.	Атјој дɛвіні пар лауką,	Пріѣзжаетъ девять черезъ поле,
	Дɛвіні бɛрнɛлеј, дɛвіні бɛрнɛлеј,	Девять молодчиковъ, девять молодчиковъ,
	Дɛвіні бɛрнɛлеј пар лауką.	Девять молодчиковъ черезъ поле.
3.	Сурішо жіргус прі жιогрιо,	Привязали коней къ палисаднику.
	О патіс бɛрнɛлеј, о патіс бɛрнɛлеј,	А сами молодчики, а сами молодчики,
	О патіс бɛрнɛлеј — į свірнą.	А сами молодчики — въ клеть.
4.	Ішлаужė жіргај жιогрɛлιус,	Разломали кони палисадникъ,
	О патіс бɛрнɛлеј, о патіс бɛрнɛлеј,	А сами молодчики, а сами молодчики,
	О патіс бɛрнɛлеј рутɛлėс.	А сами молодчики руты.
5.	Бėгсιу пар кιемą текіна,	Побѣгу черезъ дворъ бѣгомъ,
	Скунсιўс матушėлеј, скунсιўс матушėлеј,	Буду жаловаться матушкѣ, буду жаловаться матушкѣ,
	Скунсιўс матушėлеј вɛргдама.	Буду жаловаться матушкѣ съ слезами.
6.	Атжелс вішнɛлėс іш шакну,	Выростутъ вишни изъ корней,
	О жалιос рутɛлėс, о жалιос рутɛлėс,	А зеленыя руты, а зеленыя руты,
	О жалιос рутɛлėс іш груду.	А зеленыя руты изъ зеренъ.

7.	О Ку *) ту тејп смутна,	Отчего ты такъ грустна,
	О ку ту тејп смутна, о ку ту тејп смутна,	Отчего ты такъ грустна, отчего ты грустна,
	О ку ту тејп смутна вајкшчіојі?	Отчего ты такъ грустна гуляешь?
8.	Ар лаукі канклıу скąбчıу,	Ждешь-ли ты гуслей звучащихъ,
	Арба музікėлıу, арба музікėлıу,	Или музыкантовъ, или музыкантовъ,
	Арба музікėлıу гріжąчіу?	Или музыкантовъ играющихъ?
9.	Nej лаукıу канклıу скąбчıу,	Ни я жду гуслей звучащихъ,
	Nej музікėлıу, нej музікėліу,	Ни музыкантовъ, ни музыкантовъ,
	Nej музікėлıу гріжąчıу.	Ни музыкантовъ играющихъ.
10.	Лаукıу бролелį парјојент;	Я жду братца скачущаго;
	Парпеш вајнікėлį, парнеш вајнікėлį,	Онъ приноситъ вѣнокъ, онъ приноситъ вѣнокъ,
	Нарнеш вајнікėлį, паршвітрў.	Онъ приноситъ вѣнокъ, ужь мелькаетъ.

17.

1.	Вісі бојорај	Всѣ дворяне
	Į Рįгą јоја,	Въ Ригу скачутъ,
	Мусу бролелеј	Наши братцы
	Жіргą балноја.	Коня сѣдлаютъ.
2.	Ој, дıевулėлıау!	Ахъ, Боже мой!
	Нıера кам јоті,	Не кому скакать,
	Бролеліс мажас,	Братецъ малъ,
	Тетушіс сенас.	Батюшка старъ.
3.	Ој, дıевулėлıау!	Ахъ, Боже мой!
	Nıера кам јоті,	Не кому скакать,
	Nıера кам јоті,	Не кому скакать,
	Жіргą балноті.	Коня сѣдлать.

*) Ку Жям. вм..кą.

4. Ант аукшта кална
Ауґа лιепєлė,
По та лιепєле
Стікла лангєліс.

На высокой горѣ
Ростетъ липа,
Подъ тою липой,
Стеклянное окошко.

5. Аш прастовėјау
Каљне ленкєлę,
Аш пражιурėјау
Стікла лангєлį.

Я изстояла
На горѣ долину,
Я изглядѣла
Стеклянное окошко.

6. Парбėг жіргєліс
Пар жалę ланką,
Свірŷ кіљпєлė
Шалė жіргєлį.

Прибѣгаетъ конь
По зеленому лугу,
Качается стремя
Съ боку коня.

7. Кірта гаљвєлę,
Кајп капустėлę;
Вірст леменėліс.
Кајп анжŷлėліс.

Рубили головы,
Какъ капусту;
Валится туловище,
Какъ дубъ.

18.

1. Ką ту веркі, панєлэ?
Ką ту веркі, јаунојі?
Прісіверксі ріто дιеną,
Кад паліксі тујен вιена.

Что ты плачешь, дѣвица?
Что ты плачешь, молодая?
Наплачешься завтра днемъ,
Когда останешься ты одна.

2. Nеберасі тетушιа,
Ані сєнос матушėс,
Nеберасі вајнікėлį
Уж гєлтону касєлιу

Не найдешь батюшки,
Ни старой матушки,
Не найдешь вѣнка
За русыми косыньками.

3. Nакті мιегą не мιегојо
Ваљгіті не галėјо,
Кад пар такį ілгą чėсą
Тавęс не регėјо.

Ночью она не спала,
Кушать не хотѣла,
Такъ какъ долгое время
Тебя не видала.

4. Ауга кıеме клєвєліс,
По тетушıа вартєлејс;
По тӯ жалıу клєвєлајчıу
Гуљ бєрнєліс јаунасіс.

Растетъ на дворѣ кленъ
У батюшкиныхъ воротъ;
Подъ этимъ зеленымъ кленомъ
Лежитъ молодой мой милый.

5. Пуск памажі, вејєлі,
Ne пајудік клєвєлıо
Ne појудік клєвєлајчіо,
Ne пабудік бєрнєлıо.

Дуй тихонько, вѣтерокъ,
Не качай кленышка,
Не качай кленышка,
Не разбуди моего милаго.

6. Пасікėла вėјєліс,
Јудін клєво шакєлэс
Јудін клєво шакітėлас,
Будін јауну бєрнєлį,

Поднялся вѣтерокъ,
Качаетъ клена вѣтки,
Качаетъ клена вѣтки,
Будитъ юнаго голубчика.

7. Јанксті рітą, рітєлį
Крінт ну клєво расєла,
Кринт ір мано ашарėлас
Пар шį скајстą вејдєлį.

Рано утромъ, раненько,
Падаетъ съ клена роса,
Падаютъ и мои слезы
По этому ясному лицу.

19.

1. Мусу лінај не сėті,
Дар лінєлэј не сėті.
Дајлілıу, дајлілıу,
Дајлілıуте, дајлілıу.

Нашъ ленъ не посѣянъ,
Еще ленокъ не посѣянъ.
Дайлилю, дайлилю,
Дайлилюте, дайлилю.

2. Пасėс мум бролıукај,
Пасėс мум јаунıејі.
Дајлілıу, дайл. . . .

Посѣютъ намъ братцы,
Посѣютъ намъ молодые.
Дайлиллю, дайл. . . .

3. Мусу лінај не рауті,
Дар лінєлэј не рауті.
Дајлілıу, дајл. . . .

Нашъ ленъ не сорванъ,
Нашъ ленокъ не сорванъ.
Дайлилю, дайл. . . .

4. Мум нураус сєсутėс,
Мум нураус јауносıос.
Дајлілıу дајл. . . .

Намъ сорвутъ сестрицы,
Намъ сорвутъ молодыя.
Дайлилю, дайл. . . .

5. Мусу лінај не вешті,
Дар лінєлэј не вешті.
Дајлілıу, дајл. . . .

Нашъ ленъ не свезенъ,
Еще ленокъ не свезенъ.
Дайлилю, дайл. . . .

6. Парвеш мум бролıукај,
Парвеш мум јаунıејі.
Дајлілıу, дај. . . .

Привезутъ намъ братцы,
Привезутъ намъ молодые.
Дайлилю, дайл. . . .

7. Мусу лінај не карштi,
Дар лінєлэј не карштi.
Дајлілıу, дајл. . . .

Нашъ ленъ не обитъ,
Еще ленокъ не обитъ.
Дайлилю, дайл. . , .

8. Мум нукарш бролıукај,
Мум нукарш јаунıејі.
Дајлілıу, дајл. . . .

Намъ объютъ братцы,
Намъ объютъ молодые.
Дайлилю, дайл. . . .

9. Мусу лінај не меркті,
Дар лінєлэј не меркті.
Дајлілıу, дајл. . . .

Нашъ ленъ не моченъ,
Еще ленокъ не моченъ.
Дайлилю, дайл. . . .

10. Мум памеркс бролıукај,
Мум памеркс јаунıејі.
Дајлілıу, дајл. . . .

Намъ помочутъ братцы,
Намъ помочутъ молодые.
Дайлилю, дайл. . . .

11. Мусу лінај не клоті,
Дар лінєлэј не клоті.
Дајлілıу, дајл. . . .

Нашъ ленъ не постланъ,
Еще ленокъ не постланъ.
Дайлилю, дайл. . . .

12. Мум паклос сєсутєс,
Мум паклос јајносıос
Дајлілıу, дајл. . . .

Намъ постелютъ сестрицы,
Намъ постелютъ молодыя.
Дайлилю, дейл. . . .

13. Мусу лінај не імті,
Дар лінєлэј не імті.
Дајлілıу, дајл. . . .

Нашъ ленъ не убранъ,
Еще ленокъ не убранъ.
Дайлилю, дайл. . . .

14. Мум суімс сєсутєс,
Мум суімс јоуносıос.
Дајлілıу, дајл. . . .

Намъ уберутъ сестрицы,
Намъ уберутъ молодыя.
Дайлилю, дайл. . . .

15. Мусу лінај не вешті,	Нашъ ленъ не свезенъ,
Дар лінɛлэј не вешті.	Еще ленокъ не свезенъ.
Дајлілıу, дајл.	Дайлилю, дайл. . . .
16. Мум парвеш бролıукај,	Намъ свезутъ братцы,
Мум парвеш јауніеji.	Намъ свезутъ молодые.
Дајлілıу, дајл. . . .	Дайлилю, дайл. . . .
17. Мусу лінај не мінті,	Нашъ ленъ не мятъ,
Дар лінɛлэј не мінті.	Еще ленокъ не мятъ.
Дајлілıу, дајл. . . .	Дайлилю, дайл. . . .
18. Мум ішмінс бролıукај,	Намъ сомнутъ братцы,
Мум ішмінс јауніеji.	Намъ сомнутъ молодые.
Дајлілıу, дајл. . . .	Дайлилю, дайл. . . .
19. Мусу лінај не плукті,	Нашъ ленъ не чесанъ,
Дар лінɛлэј не плукті.	Еще ленокъ не чесанъ.
Дајлілıу дај....	Дайлюли, дайл. . . .
20. Мум нуплукс сɛсутѐс,	Намъ вычешутъ сестрицы,
Мум нуплукс јауносіос.	Намъ вычешутъ молодыя.
Дајлілıу дај. . . .	Дайлюли, дайл. . . .
21. Мусу лінај не верпті.	Нашъ ленъ не пряденъ,
Дар лінɛлэј не верпті.	Еще ленокъ не пряденъ.
Дајлілıу дај. . . .	Дайлилю, дайл. . . .
22. Мум суверпс сɛсутѐс,	Намъ спрядутъ сестрицы,
Мум суверпс јауносıос.	Намъ спрядутъ молодыя.
Дајлілıу дај. . . .	Дайлилю, дайл. . . .
23. Мусу дробѐс на аустос	Наши полотна не тканы,
Дар дробɛлѐс не аустос.	Еще полотна не тканы.
Далјілıу дал. . . .	Дайлилю, дайл. . . .
24. Мум ішаус сɛсутѐс,	Намъ соткутъ сестрицы,
Мум ішаус јауносıос.	Намъ соткутъ молодыя.
Дајлілıу дај. . . .	Дайлилю, дайл. . . .

20.

1. Ауга гіріо клєвєліс,
Пагірėје ужалėліс.
Ој угін, угін матітė дукрėлǝ,
Кај даржėлэ рутелǝ.

Растетъ въ рощѣ кленышекъ,
Возлѣ рощи дубокъ.
Ой раститъ, матушка, дочку,
Какъ руту въ палисадникѣ.

2. Эјн матутė пар двара̧,
Дукрєла прє шалалэс;
Ој нежадėк манę, мотінėла,
Да аш јауна дукрєла.

Идетъ матушка чрезъ дворъ,
Дочка возлѣ нея.
Ой не выдавай меня, матушка,
Еще я молодая дочка.

3. Да не верпıу лінєлıу,
Ne ішаудıу дробєлıу,
Ој да не сėју даржєлі рутєлıу,
Ne пінıау вајнікėлį.

Еще и не пряду льна,
Не могу ткать полотна,
Ой еще я не сѣю въ саду руты,
Не сплела вѣнка.

4. Ішэјо васарėла,
Атєјна руденėліс,
Ој атјоја јаунıеји свєтєлеј
Пас мано дуктєрėлėс.

Минуло лѣто,
Приходитъ осеннее время,
Пріѣзжаютъ молодыя гости
Къ моей дочкѣ.

5. Ір суверпıау лінєлıус,
Ір ішаудıау дробєлас,
Ој аш пасėјау даржєлі рутєлэс
Nупініад вајнікėлį.

И я отпряла ленъ,
И выткала полотна,
Ой я посѣяла въ палисадникѣ руты,
Я сплела вѣнокъ.

6. Кŷ сėді уж стало?
Кŷ жıурі пар лангєлį?
Ој арцавоја јŷдбėрас жіргєліс
Ант аукштојо калънєлıо.

Что ты сидишь за столомъ?
Что смотришь въ окошко?
Ай играетъ черногнѣдый коникъ
На высокомъ холмѣ.

21.

1. Діді дівај радос ір стебуклај,
Кад васара̧ эжерај ужшало.
Кур гірдісма бėрŷсıус жіргєлıус?

Великое диво и чудеса явились,
Что лѣтомъ озера замерзли.
Гдѣ мы будемъ поить гнѣдыхъ кониковъ?

	Кур нушвıесма ауксу пінті-нėлес?	Гдѣ почистимъ золотыя стремена.
2.	Тєк саулелė жемę жібурдама,	*Восходитъ солнце*, *землю освѣщая*,
	Ужсілєjда лєдą тірпідама;	*Закатывается*, *ледъ расплавляя;*
	Відурėлі жіргєлıус гірдісма,	Въ срединѣ будемъ коней поить,
	Пакраштєлė піптінėлıус швіе-сма.	На берегу стремя чистить.
3.	Аш непрастас татушıо су-нєлıс,	Я не простой батюшкинъ сынъ,
	Аш непрастą скірсıу сау па-нєлę;	Я не простую возму себѣ дѣвицу:
	Іш Палангос пірксıу сау жір-гєлį,	Въ Палонгѣ куплю себѣ коня,
	Іш бајору імсıу сау панєлę,	Изъ боярскаго роду возму себѣ дѣвицу.
4.	Жвенг жіргєліс Палангос мė-стєлė,	Ржетъ конь въ городкѣ Полонгѣ,
	Верк мергєлė бајору шалєлė;	Плачетъ дѣвица въ околодкѣ дворянскомъ;
	Аш жіргєлıуј дўсıу авіжėлıу,	Я коню дамъ овсеца,
	О панєлеj руту вајнікėлį.	А дѣвицѣ рутовый вѣнокъ.
5.	Аш жіргєлį į кітą мајнісıу,	Я коня на другаго помѣняю,
	О панєлę тą пачią мальдісıу;	А дѣвицу ту самую буду *любить*;
	Кад аш јојау пар жалę гірєлę,	Когда я скакалъ по зеленой рощѣ
	Пасілаужıау путєлıо шакєлę.	Я выломалъ себѣ калиновую вѣточку.
6.	Ne тıек іра путєлıу ўгєлıу,	Не столько на ней калиновыхъ ягодъ,
	Кıек тęн кріто граудıу аша-рėлıу.	Сколько тутъ падало горькихъ ея слезъ.

22.

1.	Ужугіно тėус сунєлį,	Выростилъ отецъ сына,
	Пожадėјо į вајскєлį	Назначилъ его въ войско.
	Пар вартус іщјодамс,	Выѣзжая черезъ ворота,
	Гаљвєлę палінкдамс:	Голову склоняя:
2.	Судıеу мıелај мотінėлеј	Прощай, милая матушка,
	Ір сєнам тетушėлıуј!	И старый батенька!
	Пар уліčę јодамс,	По улицѣ скача,
	Баљсєлıу раудодамс:	И громко плача:
3.	Судıеу мано сєсутėлај	Прощай, моя сестрица,
	Ір вісом гімінėлом	И вся моя роденька!
	Палідėк, панітėла,	Проводи, красная дѣвица,
	Пар шıўс лігıўс лаўкєлıус.	По этимъ равнымъ полямъ.
4.	Пар лаукєлį лідėјау,	По полю я проводила,
	Мејлıус жодıус кальбėјау:	Милыя слова я говорила:
	Ар сугріші, бєрнужėлį,	Воротишься-ли, добрый молодецъ,
	Шіам мıелам рудєнėлі?	Въ эту милую осень?
5.	Гріштıе гаљ не сугрішıу,	Воротиться-то не ворочусь,
	Ланкітıе не ланкісıу,	Посѣтить-то не посѣщу;
	Атрашісıу громатėлę	Напишу грамоту
	Сідабро печентėлэ.	Съ серебряною печаткою.
6.	Падўк мıелај матутеј	Отдай милой матушкѣ,
	Ір сєнам тетушėлıуј,	И старому батюшкѣ,
	Падўк мано панітėлај	Отдай моей красной дѣвицѣ,
	Шеј мејлојеј шірдєлэј.	Этому милому сердечку.
7.	Парскајта мотінėла	Прочитала матушка,
	Ір сєнс тетушėліс,	И старый батюшка,
	Ne парскајте панітėла;	Не прочитала красная дѣвица;
	Сутраудіно шірдєлę.	Огорчило ей сердечко.

8.	Кад аш эјау ант содо,	Когда я пошла въ садъ,
	Ант шıо жалıо содєлıо,	Въ этотъ зеленый садикъ,
	Чıаушка соде лакштінгėла—	Щебечетъ въ саду соловьюшка —
	Nебіер мано бєрнєлıо.	Нѣтъ моего милаго.
9.	Кад аш эјау ант лауко,	Когда пошла на поле,
	Ант шıос лігıос лаукєлėс;	На это ровное поле,
	Аре лауко артојėлej —	Пашутъ въ полѣ пахари —
	Nебıер мано бєрнєлıо.	Нѣтъ моего милаго.
10.	Кад аш эјау ант гірėс,	Когда я пошла въ рощу,
	Ант шıос жалıос гірєлэс;	Къ эту зеленую рощу;
	Кукўј гірıо гєгутėлас —	Кукуютъ въ рощѣ кукушки —
	Nебıер мано бєрнєлıо.	Нѣтъ моего милаго.
11.	Кад аш эјау ант ланкос	Когда я вышла на лугъ,
	Ант шıос жалıос ланкєлэс;	На этотъ зеленый лугъ;
	Пјауна шıeнą шıeнпјовėлej—	Косятъ траву косари —
	Nебıер мано бєрнєлıо.	Нѣтъ моего милаго.
12.	Кад аш эјау ант стајнėс,	Когда я пошла въ конюшню,
	Ант жіргєлıо стајнєлэс,	Въ конюшню милаго коня,
	Ір жіргєлıо јўдрėрėлıо —	И коня черногнѣдаго —
	Nебıер мано бернєлıо.	Нѣтъ моего милаго.
13.	Кад аш эјау ант дáржо,	Когда я пошла въ палисадникъ,
	Ант рутєліу даржєлıо,	Въ рутовый палисадникъ,
	Ір рутєлıу, лелıјėлıу —	И рутовый и лилейный —
	Nебіер мано бєрнєлıо.	Нѣтъ моего милаго.
14.	Ціт не верк, дукрєла,	Тише, не плачь, доченька,
	Nе раудок, јаунојі,	Не сѣтуй, молодая,
	Атэјс шалтас рудєнėліс,	Придетъ холодное осеннее время,
	Атјос кітс ір бєрнєліс.	Пріѣдетъ другой и молодчикъ.
15.	Кад ір шімтас бєрнєлıу	Ежели-бъ и сто молодчиковъ,
	Кад ір антрас шімтєліс, —	Ежели-бъ и другая сотня, —
	Nе нурамінс ман шірдєлэс,	Не успокоятъ мнѣ сердечка,
	Кајп тас вıенс бєрнєліс.	Какъ этотъ одинъ, мой миленькій.

23.

1.	Угін манę мотінėла,	Ростить меня матушка,
	Угін манę мажулэлə.	Ростить меня маленькую.
2.	Угіндама мотінėла	Ростя меня, матушка
	Діɛљ варгą ір турėјо.	Большое горе имѣла.
3.	Naктį мɩегą не ужміго,	Ночью глазъ не сомкнула,
	Дɩенą дарбą не падірбо.	Днемъ отъ работы отрывалась,
4.	Naктį ранкас нугулėјо,	Ночью руки отлежала,
	Дɩенą кɛлус нусėдėјо.	Днемъ колѣни отсидѣла.
5.	Ір ужугус мотінėла	И выростила матушка,
	Ір палајдė памарėлен.	И пустила на взморье.
6.	Памарėлė вајкшчɩодама,	По взморью гуляя,
	Угітėлас ранкɩодама;	Ягодки я собирала;
7.	Сaљдɩас вўгас сербентėлɩу,	Сладкія ягоды черной смородины,
	Да саљдеснес жɛмўгɛлɩу.	Еще слаще земляники.
8.	Мілі манę тетушėліс,	Любитъ меня батюшка,
	Лабɩау мілі мотінėла.	Еще больше — матушка.
9.	Скінɩау, пінɩау вајнікėлį	Я рвала *цвѣтки*, я плела вѣнокъ
	Тріју даржу жолінėлɩу.	Изъ цвѣтковъ трехъ садовъ.
10.	Шіт атјоја тріс бɛрнɛлеј	Вотъ скачутъ три красавца
	Дėљ то вɩено вајнікėлɩо.	За этимъ однимъ вѣнкомъ.
11.	Дўк, матутė, свɛчɩам мідаус,	Дай, матушка, гостямъ меду,
	Ne дўк мано вајнікėлį.	Не давай моего вѣнка.
12.	Брангус мано вајнікėліс	Дорогъ мой вѣнокъ
	Тріју даржу жолінėлɩу.	Изъ цвѣтковъ трехъ садовъ.

24.

1.	Тетуші мано!	Батюшка мой!
	Сɛнс тėвутėлі!	Старый батенька!
	Катрą дўсі ман жіргɛлį	Котораго дашь ты мнѣ коня
	Пас панɛлą јоті?	Скакать къ красной дѣвицѣ?
2.	Сунуті мано!	Сынокъ мой!
	Діді артојėлі!	Ты большой пахарь!

Шірвą, жіргą, дімо балнą —
Пас панелą јоті.
3. Пар лаукелį јојау,
Вėјеліс шіраво,
Кај ужмініау акменėлį
Угнела жібėјо.
4. Пар гірелę јојау,
Гірела скамбėјо,
Вісу медіу раса кріто
Ант мано жіргелю.
5. Ант лауко ішјојау,
Саулала текėјо,
Вісу медіу раса дıуво,
Ант мано жіргелю.
6. Ант дварелю јојау,
Ант мурэліу шовіау,
Кад не жіргас, кад не балнас,
Буче патс прапўлęс.
7. Ішэјн панітėла
Іш аукшто свірнэлю
Манę јаунą мілėдама,
Жірго пріэјдама:
8. Веск жіргą ант стајнıос,
Балнą інг пакају,
Манę јаунą бернужėлį
Ант аукшто свірнелю.

Сиваго коня, красное сѣдло —
Скакать къ красной дѣвицѣ.
Черезъ поле я скакалъ,
Вѣтерокъ шумѣлъ,
Когда на камышекъ наступалъ,
Огонекъ сверкалъ.
Черезъ рощу я скакалъ,
Въ рощѣ гудѣло,
Со всѣхъ деревьевъ роса падала
На моего коня.
На поле я выѣхалъ,
Солнышко всходило,
На деревьяхъ роса осыхала,
И на моемъ коникѣ.
На барскій дворъ я скакалъ,
Въ каменную стѣну я выстрѣлилъ.
Ежелибъ не конь, ежели бъ не сѣдло,
То я бы пропалъ.
Выходитъ красная дѣвица
Изъ высокой клети,
Меня молодаго съ любовью встрѣчая,
И къ коню подходя:
Веди коня въ конюшню,
Неси сѣдло въ горницу,
Меня юнаго молодчика
Веди въ высокую клеть.

25.

1. Сėјау рутą, сėјау мėтą,
Сėјау лелірėлą,
Сėјау саво јаунас діенас
Драуге су рутэлэм.

Я сѣяла руту, я сѣяла мяту,
Я сѣяла лилію,
Я посѣяла свои юные дни
Вмѣстѣ съ рутою.

2. Діго рута, діго мėта,
Діго лелiјėла,
Діго мано јаунос дıенос
Драуге су рутелэм.

Взросла рута, взросла мята,
Взросла лилія,
Взросла моя молодость
Вмѣстѣ съ рутою.

3. Ауго рута, ауго мėта,
Јауго лелiјėла,
Јауго мано јаунос дıенос
Драуге су рутелэм.

Росла рута, росла мята,
Росла лилія,
Росла моя молодость
Вмѣстѣ съ рутою.

4. Жіді рута, жіді мėта,
Жіді лелiјėла,
Жіді мано јаунос дıенос
Драуге су рутелэм.

Цвѣла рута, цвѣла мята,
Цвѣла лилія,
Цвѣла моя молодость
Вмѣстѣ съ рутою.

5. Скінıау рутą, скінıау мėтą
Скінıау лелiјėлą,
Скінıау саво јаунас дıенас
Драуге су рутелэм.

Я срывала руту, я срывала мяту,
Я срывала лилію,
Я срывала свои юные дни
Вмѣстѣ съ рутою.

6. Пінıау рутą, пінıау мėтą,
Пінıау лелiјėлą,
Пінıау саво јаунас дıенас
Драуге су рутелэм.

Я плела руту, я плела мяту,
Я плела лилію,
Я плела свои юные дни
Вмѣстѣ съ рутою.

7. Дėшчıау рутą, дėшчıау мėтą,
Дėшчıау лелiјėлą,
Дėшчıау саво јаунас дıенас
Драуге су рутėлэм.

Я носила руту, я носила мяту,
Я носила лилію,
Я носила свои юные дни
Вмѣстѣ съ рутою.

8. Віто рута, віто мėта,
Віто лелiјėла,
Віто мано јаунос дıенос
Драуге су рутėлэм.

Вяла рута, вяла мята,
Вяла лилія,
Вяла моя молодость
Вмѣстѣ съ рутою.

9. Дıуво рута, дıуво мėта,
Дıуво лелiјėла,
Дıуво мано јаунос дıенос,
Драуге су рутелэм.

Сохла рута, сохла мята,
Сохла лилія,
Сохла моя молодость
Вмѣстѣ съ рутою.

*

26.

1. Се̇д зујкѐліс пілкас
Ант эже̇с, ант эже̇с,
Пріэд лигі вале̇с
Сау мıежıу, сау мıежıу,
О тıе стрељчеј не реге̇је̇
Јог зујкѐліс тęн се̇де̇је̇
Спакајнеј, спакајнеј.

2. Стрељчеј токę родą
Падаре̇, падаре̇,
Діді пулкą жмонıу
Суваре̇, суваре̇.
Падарісім мѐс че пıетус,
Судраскісма зујкıо рејтус,
Тејп ір бус, тејп ір бус.

3. Атлејсім грејтўсıус
Чıон куртус, чıон куртус,
Варісім іш мıежıу
Тус буртус, тус буртус.
Кајп стрељчеј сушуко: са, са,
Зујкіс сау нугарą каса,
Ак, бе̇да, ак, бе̇да!

4. Кајп тік стрељчеј зујкį
Памате̇, памате̇,
Тўјаус зујкіс аусіс
Пастате̇, пастате̇.
Вісі шауке̇ дідıу балсу:
Зујкіо небрег јау ні аусу,
Пабе̇го, пабе̇го.

Сидитъ зайчикъ сѣрый
На межѣ, на межѣ,
Наѣдается вдоволь
Ячменя, ячменя,
А эти охотники не видѣли,
Что зайчикъ тамъ сидѣлъ
Спокойно, спокойно.

Охотники такой совѣтъ
Держали, держали,
Большую толпу людей
Согнали, согнали.
Сдѣлаемъ мы здѣсь обѣдъ,
Разорвемъ зайца ляшки,
Такъ и быть, такъ и быть.

Спустимъ быстрыхъ
Гоньчихъ собакъ, гоньчихъ собакъ,
Будемъ гнать изъ ячменя
Этого воришку, этого воришку.
Какъ охотники закричали: са, са,
Заяцъ себѣ спину чешетъ,
Ахъ, бѣда, ахъ, бѣда!

Какъ только охотники зайца
Увидѣли, увидѣли,
Сейчасъ заяцъ уши
Навострилъ, навострилъ.
Всѣ кричали густымъ басомъ:
Зайца не видать ужъ и ушей,
Побѣжалъ, побѣжалъ.

27.

1. Ој ту стразде, страздѐлі,
Ту мандрасіс паукштѐлі!

Ой ты дроздъ, дроздочекъ,
Ты умнѣйшая птичка!

Ту гıедојеј гірıој лаздінєлі.
2. Ар лаздінус аугінај?
Ар рıешутус брандінај?
Ар каљнєлі ўгєлэс сірнінај?
3. Nеј лаздінус аугінау,
Nеј рıешутус брандінау,
Nеј каљнєлі ўгєлэс сірпінау.
4. Аглынėлі сėдėјау,
Аѓлынėлі тупėјау,
Аглынėлі вајкєлıус перėјау.
5. Аш аукштај лакıојау,
Віршунєлэмс скрајојау,
Лєјдау балсą į жалę гірєлą.

6. Ант жемєлэс вајкшчıојау,
Вобалэлıус ранкıојау,
Саво мажус вајкєлıус жівіјау.

7. Јау дıенєла ільгесні
Ір саулала шільтесні,
Іш бєржєлıу сулала текėјо.
8. Аш спарнєлıус суплојау;
Клаусік, мıелас артојау,
Тајсік, тајсік наују жагрєлę.
9. Јау жемєлэ пракıуро,
Дıаугес вісос натурос;
Ір ланкєлэ жалıўті прадėјо.
10. Пıеменėлеј трубіјо,
Авітėлэс ганідамі:
Шкуд, шкуд, шкуд, балтос авітėлэс.

Ты пѣлъ въ лѣсу, въ орѣшникѣ.
Иль орѣшникъ ты ростилъ?
Иль орѣхи ты ядрилъ?
Иль на горѣ ягоды вызрѣвалъ?
Ни орѣшникъ я ростилъ,
Ни орѣхи я ядрилъ,
Ни на горѣ ягоды я не вызрѣвалъ.
Въ ельникѣ я сидѣлъ,
Въ ельникѣ я присѣдалъ,
Въ ельникѣ я дѣтей высиживалъ.
Я высоко леталъ,
По верхушкамъ кружилъ,
Подавалъ я голосъ въ зеленую рощу.
По землѣ я ходилъ,
Жучковъ я собиралъ,
Своихъ маленькихъ дѣтушекъ я питалъ.
Уже денекъ длинѣе,
И солнышко теплѣе,
Изъ березки березовица капала.
Я крылышки сложилъ;
Слушай, милый пахарь,
Исправляй, исправляй новую соху.
Ужъ земля разрыхлилась,
Радуются всѣ твари;
И лугъ зазеленѣлъ.
Пастушки трубили,
Пася овечки:
Шкудъ, шкудъ, шкудъ, бѣлыя овечки!

28.

1. Гėрıау алутį гєлтоną,
Кад бучıау балта, раудона.
2. Уж балто стало сėдėıау,
Раудона рожıа жідėјау.
3. Деверіс тарė ужгєрдамс:

Бук свејка, мусу мартєлė!
4. Ne праманікі вардєлį,
Во аш не јусу мартєлė.
5. Пęкıу бролıу сєсєлė,
Сєнос мочıутėс дукрєлė.
6. Маргој лінгєлėј лінгу̊та,
Балто ранко нєшıота,
7. Ант балту ранку нєшıота,
Мејлејс жодєлејс каљбіта.

Я пила пивцо желтое,
Чтобы быть бѣлою, румянною.
За бѣлымъ столомъ я сидѣла,
Алою розою я цвѣла.
Деверь сказалъ за круговою чашею:
За твое здоровье, наша невѣстка!
Не нарекайте имя,
Я не ваша невѣстка,
Я пяти братьевъ сестра,
Старой матушки я дочка.
Въ красивой колыбели баюкана,
На бѣлыхъ рукахъ вынянчена,
На бѣлыхъ рукахъ вынянчена,
Милыми словами угулюкана.

29.

1. По тėвєлıу вартајс,
Мотінėлėс вартајс,
Тęн іщдіго жолінėлеј,
Баљті добілėлеј.
2. Лејскіт жіргєлıус
Į жалę ланкєлę,
Пріганікіт бėрус жіргус
Жалıоје ланкєлėј.
3. Жіргај пріганіті,
Стајнıој пастатіті;
Ој јау мусу сєсерėлė
Сєнеј парėдіта.
4. Уж сталєлıо сėді,
Тріс жвакєлėс дєга,

У батюшкиныхъ воротъ,
Матушкиныхъ воротъ,
Тамъ выросли сочныя травы,
Бѣлые трилистники.
Пустите кониковъ
Въ зеленый лужекъ,
Попасите гнѣдыхъ коней
Въ зеленомъ лужкѣ.
Кони попасены,
Въ конюшнѣ поставлены;
Ой ужъ наша сестрица
Давно наряжена.
За столомъ сидитъ,
Три свѣчки горятъ,

Ваjнікεліс ант гаљвεлѐс,
Паті каjп рожεлѐ.
5. Атэjна черкεлѐ
Пар балтą сталεлį,
Воj, оj, оj, дιевулѐлιау!
Реjкс ман ją ішгεрті.
6. Гεртιе ішгεрсιу,
Але не пакεљсιу,
Толі мано мотінѐлѐ,
Пешчιа не парэjсіу.
7. Кас манι норі гауті,
Тас тур анксті кεљті;
Jау сεнεj не дабар
Каjп прадѐjау аугті;
8. Каjп прадѐjау аугті,
Плонас дробес аусті,
Кас мεтεлį по шімтεлį
Дробιу вўлектѐлιу.

Вѣнокъ на головѣ,
Сама, какъ розанчикъ.
Приходитъ чарочка
По бѣлому столу,
Ой, ой, ой, Боже мой!
Придется мнѣ ее выпить.
Пить-то я выпью,
Но не вынесу,
Далеко моя матушка,
Пѣшкомъ я не приду.
Кто мнѣ хочетъ нравиться,
Тотъ долженъ рано вставать;
Уже давно, не теперь
Я начала рости;
Какъ я начала рости,
Тонкія полотна ткать,
Всякой годъ по сотенкѣ
Локтей полотна.

30.

1. Воj діді, діді
Гірιос медεлеj
Мажі мусу бролεлеj.
2. Воj ужаугс, ужаугс
Мусу бролεлеj
Ішкірс гірιос медεлιус.
3. Гірεлιоj кірто,
Пагірѐj ташѐ,
Ант вешкεлιо вежѐ.
4. Воj будавосім
Nауją лаjвεлę.
Ант кεтурιу кертεлιу,
5. Ант кертужѐлιу
По гεгужѐлę

Ой великія, великія
Лѣсныя деревья,
Малые наши братцы.
Ой, выростутъ, выростутъ
Наши братцы,
Вырубятъ лѣсныя деревья.
Въ рощѣ рубили,
Возлѣ рощи тесали,
На большую дорогу везли.
Ой, мы будемъ строить
Новую лодку.
На четырехъ углахъ,
На уголкахъ
По кукушкѣ

Кукаво ріте вакарѐліс.
6. Толеј кукаво,
Коль ішкукаво
Сєнос мотнос дукрєлę.

Куковали утромъ вечеромъ.
До тѣхъ поръ куковали,
Пока выкуковали
У старой матушки дочку.

31.

1. Мергєлė, рудакѐлė,
Веду не гівєнсма;
Свѐтс ȧре шѐмајс јаутејс,
Веду — вобалѐлејс.
2. Мергєлė, рудакѐлė,
Веду не гівєнсма;
Свѐтс сѐја сѐтувѐлѐмс,
Веду — ракундѐлѐмс.
3. Мергєлė, рудакѐлė,
Веду не гівєнсма;
Свѐтс пјовѐ су дальгєлѐмс,
Веду-су пејлєлејс.
4. Мергєлė, рудакѐлė,
Веду не гівєнсма;
Свѐтс вєжа вєжімѐлѐмс,
Веду-су глебєлѐмс.

Дѣвушка кареокая,
Намъ не вести хозяйства;
Люди пашутъ сѣрыми волами,
А мы — жучками.
Дѣвушка кареокая,
Намъ не вести хозяйства;
Люди сѣютъ кузовами,
Мы же — плетушками.
Дѣвушка кареокая,
Нáмъ двумъ не хозяйничать;
Люди жнутъ косами,
Мы же — ножами.
Дѣвушка кареокая,
Намъ двумъ не хозяйничать;
Люди везутъ телѣгами,
Мы же — носилками.

32.

1. Кукў гіріо гєгужѐлė,
Верк не вєна сіратєлė.
д. Ціт, не веркі, сіратѐлė,
Nебсулауксі матушѐлѐс.
3. Ту салауксі саулę тєкант,
Nе матушę анксті кєлант.
4. Гуль матушѐ ант лентєлѐс,
Дєг жвакєлѐс прі гальвєлѐс.
5. Дєг жвакєлѐс прі гальвєлѐс,
Верк дукрєлѐ прі шалєлѐс.

Кукуетъ въ рощѣ кукушка,
Плачетъ не одна сирота.
Тише, не плачь, сиротинька,
Не дождешься матушки.
Ты дождешься солнечнаго выхода
А не матушки рано вставшей.
Лежитъ матушка на доскѣ,
Горятъ свѣчки при головушкѣ.
Горятъ свѣчки при головушкѣ,
Плачетъ дочка возлѣ матушки.

6. Воj, матушė, матушėлė,	Ой матушка, матушка,
Ар не ілга ші нактєлė?	Не долга-ли эта ночь?
7. Ар не ілга ші нактєлė?	Не долга-ли эта ночь?
Ар не кιетас паталėліс?	Не тверда-ли постель?
8. Дробулėлė ант лентєлės,	Простыня на доскѣ,
Падушкėлė по гаљвєлės.	Подушка подъ головушкой.
9. Сусірінко сусėдėлеj,	Собрались сосѣди,
Ішвєж муна матушėлę.	Вывезутъ мою матушку.
10. Ішвєж муна матушėлę,	Вывезутъ мою матушку,
Палікс мунę сіратėлę.	Оставятъ меня сироту.
11. Палікс мунę сіратėлę.	Оставятъ меня сироту,
Кајп гєгужėлę кукўјанчę.	Какъ кукушку кукующую.

33.

1. Ką дірб жιобріс ругιўсе,	Что дѣлаетъ коростель во ржи
Жιобралајтіс ругιўсе?	Коростелекъ во ржи?
Ką дірб жιобріс жιобралајтіс	Что дѣлаетъ коростель коростелекъ
Ругιўсе, ругιўсе?	Во ржи, во ржи?
2. Скєн жιобрєліс варпєлес,	Щиплетъ коростель колосья,
Жιобралајтіс варпєлес;	Коростелекъ колосья;
Скєн жιобрєліс, жιобралајтіс	Щиплетъ коростель, коростелекъ
Варпєлес, варпєлес.	Колосья, колосья.
3. Ką дібр жιобріс іш варпу,	Что дѣлаетъ коростель изъ колосьевъ,
Жιобралајтіс іш варпу?	Коростелекъ изъ колосьевъ?
Ką дірб жιобріс, жιобралајтіс	Что дѣлаетъ коростелъ, коростелекъ
Іш варпу, іш варпу?	Изъ колосьевъ, изъ колосьевъ?
4. Сук жιобрєліс ліздєлį,	Вьетъ коростель гнѣздо,
Жιобралајтіс ліздєлį;	Коростелекъ гнѣздо;
Сук жιобрєліс, жιобралајтіс	Вьетъ коростель, коростелекъ
Ліздєлį, ліздєлį.	Гнѣздо, гнѣздо.
5. Кајп мєс жιобрį прігаусма,	Какъ мы коростеля поймаемъ,

Жıобралајтį прігаусма?
Кајп мес жıобрį, жıобрамајтį
Прігаусма, прігаусма?
6. Паімк жıобрıо лiздεлį,
Жıобралајчıо лiздεлį;
Паімк жıобрıо, жıобралајчıо
Лiздэлį, лiздэлį.
7. Парэјс жıобріс ір патсај,
Жıобралајтіс ір патсај;
Парэјс жıобріс жıөбралајтіс
Ір патсај, ір патсај.

* * *

8. Кą дірб пана даржεлі,
Панıулајтė даржεлі?
Кą дірб пана, панıулајтė
Даржεлі, даржεлі?
9. Скεн панεлė рутεлес
Панıулајтė рутεлес;
Скεн панεлė, Панıулајтė
Рутεлес, рутεлес.
10. Кą дірб пана іш руту,
Панıулајтė іш руту?
Кą дірб пана, панıулајтė
Іш руту, іш руту?
11. Пін панεлė вајнiкą,
Панıулајтė вајнiкą;
Пін панεлė, панıулајтė
Вајнiкą, вајнiкą.

Коростелька поймаемъ?
Какъ мы коростеля, коростелька
Поймаемъ, поймаемъ?
Возьми коростеля гнѣздо,
Коростелька гнѣздо;
Возьми коростеля, коростелька
Гнѣздо, гнѣздо.
Придетъ коростель и самъ,
Коростелекъ и самъ;
Придетъ коростель, коростелекъ
И самъ, и самъ.

* * *

Что дѣлаетъ дѣвица въ палисадникѣ,
Красная дѣвица въ палисадникѣ?
Что дѣлаетъ дѣвица, красная дѣвица
Въ палисадникѣ, въ палисадникѣ?
Рветъ дѣвица руту,
Красная дѣвица руту;
Рветъ дѣвица, красная дѣвица
Руту, руту.
Что дѣлаетъ дѣвица изъ руты,
Красная дѣвица изъ руты?
Что дѣлаетъ дѣвица, красная дѣвица
Изъ руты, руты?
Плететъ дѣвица вѣнокъ,
Красная дѣвица вѣнокъ;
Плететъ дѣвица, красная дѣвица
Вѣнокъ, вѣнокъ.

12. Кајп мес панą прігаусма,
Панıулајтė прігаусма?
Кајп мес панą, панıулајтę
Прігаусма, прігаусма?

13. Паімк панос вајніką
Панıулајтės вајніką;
Паімк панос, панıулајтės
Вајніką, вајніką.

14. Парэјс пана ір паті,
Панıулајтė ір паті;
Парэјс пана, панıулајтė
Ір паті, ір паті.

Какъ мы дѣвицу возьмемъ,
Красную дѣвицу возьмемъ?
Какъ дѣвицу, красную дѣвицу,
Возьмемъ, возьмемъ?

Возьми дѣвицы вѣнокъ,
Красной дѣвицы вѣнокъ;
Возьми дѣвицы, красной дѣвицы
Вѣнокъ, вѣнокъ.

Придетъ дѣвица и сама,
Красная дѣвица и сама;
Придетъ дѣвица, красная дѣвица
И сама, и сама.

